

Λυμένα θέματα στους Μιγαδικούς αριθμούς

1. Δίνονται οι μιγαδικοί z, w και $u = z \cdot w$.
- α) Να αποδείξετε ότι ο μιγαδικός z είναι φανταστικός αν και μόνο αν ισχύει $z = -\bar{z}$.
- β) Αν για τους z και w ισχύει: $|z + \bar{w}| = |\bar{z} - w|$, να δείξετε ότι ο αριθμός $u = z \cdot w$ είναι φανταστικός.
- γ) Αν επιπλέον ισχύει ότι $w = 2 + i$, να βρείτε τον γεωμετρικό τόπο των εικόνων των μιγαδικών z .

ΛΥΣΗ

- α) Αν $z = \alpha + \beta i$, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ τότε:

$$z = -\bar{z} \Leftrightarrow \alpha + \beta i = -(\alpha - \beta i) \Leftrightarrow \alpha + \beta i = -\alpha + \beta i \Leftrightarrow 2\alpha = 0 \Leftrightarrow \alpha = 0 \Leftrightarrow \operatorname{Re}(z) = 0 \Leftrightarrow z \text{ είναι φανταστικός.}$$

- β) $|z + \bar{w}| = |\bar{z} - w|$ υψώνοντας στο τετράγωνο έχουμε:

$$\begin{aligned} |z + \bar{w}|^2 &= |\bar{z} - w|^2 \Leftrightarrow (z + \bar{w})(\overline{z + \bar{w}}) = (\bar{z} - w)(\overline{\bar{z} - w}) \Leftrightarrow \\ (z + \bar{w})(\bar{z} + w) &= (\bar{z} - w)(z - \bar{w}) \Leftrightarrow z\bar{z} + zw + \bar{z}w + w\bar{w} = z\bar{z} - zw - \bar{z}w + w\bar{w} \Leftrightarrow \\ 2zw &= -2\bar{z}w \Leftrightarrow zw = -\bar{z}w \Leftrightarrow u = -\bar{u} \text{ που σημαίνει ότι ο } zw \text{ είναι} \\ &\text{φανταστικός.} \end{aligned}$$

- γ) Αν $w = 2 + i$ και $z = x + yi$, $x, y \in \mathbb{R}$ τότε:

$$u = zw = (x + yi)(2 + i) = 2x + xi + 2yi + yi^2 = (2x - y) + (x + 2y)i$$

Αφού ο u είναι φανταστικός, ισχύει:

$$\operatorname{Re}(u) = 0 \Leftrightarrow 2x - y = 0 \Leftrightarrow y = 2x. \text{ Άρα ο γεωμετρικός τόπος των}$$

εικόνων

των μιγαδικών z είναι η ευθεία $y = 2x$.

2. Έστω $f(z) = |z| - i\bar{z}$, $z \in \mathbb{C}$.

α) Να λύσετε την εξίσωση: $f(z) = 2 - i$.

β) Αν $|f(z)| = \sqrt{2}$ να βρείτε το $|z|$.

γ) Αν $|z| = 1$ να δείξετε ότι ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του $w = f(z)$ είναι κύκλος που διέρχεται από την αρχή αξόνων.

ΛΥΣΗ

$$\alpha) f(z) = 2 - i \Leftrightarrow |z| - i\bar{z} = 2 - i$$

$$\text{Αν } z = x + yi \text{ τότε } \sqrt{x^2 + y^2} - i(x - yi) = 2 - i \Leftrightarrow$$

$$\left(\sqrt{x^2 + y^2} - y \right) - xi = 2 - i \Leftrightarrow \begin{cases} \sqrt{x^2 + y^2} - y = 2 \\ x = 1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \sqrt{1 + y^2} = y + 2 \\ x = 1 \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 1 + y^2 = y^2 + 4y + 4, & y \geq -2 \\ x = 1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y = -\frac{3}{4} \\ x = 1 \end{cases} . \text{ Άρα } z = 1 - \frac{3}{4}i .$$

$$\beta) f(|z|) = |z| - i|\bar{z}| = |z| - i|z| = (1 - i)|z|, \text{ οπότε } |f(|z|)| = |1 - i||z| = \sqrt{2}|z| .$$

$$\text{Άρα } \sqrt{2}|z| = \sqrt{2} \Leftrightarrow |z| = 1$$

γ) Αν $|z| = 1$ τότε:

$$w = 1 - i\bar{z} \Leftrightarrow -i\bar{z} = w - 1 \text{ οπότε } |w - 1| = |-i\bar{z}| \Leftrightarrow |w - 1| = |\bar{z}| = |z| = 1$$

$$\text{άρα } |w - 1| = 1 .$$

Η τελευταία σχέση εκφράζει μια εξίσωση κύκλου που επαληθεύεται.

$$3. \text{ Δίνεται ο μιγαδικός } z \neq 2i \text{ και έστω } f(z) = \frac{5 - 12i - 2iz}{z - 2i} .$$

Θεωρούμε ακόμη τους μιγαδικούς $z_1 = z + 3i$ και $z_2 = f(z) + 3i$.

α) Να βρεθεί ο z_1 αν $z_1 = z_2$

β) Να λυθεί η εξίσωση $f(z) = 5 + 2i$

γ) Να βρεθεί ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z όταν ο $f(z)$ είναι πραγματικός.

ΛΥΣΗ

$$\alpha) z_1 = z_2 \Leftrightarrow f(z) = z \Leftrightarrow \frac{5 - 12i - 2iz}{z - 2i} = z \Leftrightarrow 5 - 12i - 2iz = z^2 - 2iz \Leftrightarrow$$

$$z^2 = 5 - 12i$$

$$\text{Έστω } z = x + yi \text{ τότε } z^2 = x^2 - y^2 + 2xyi \text{ οπότε } \begin{cases} x^2 - y^2 = 5 & (1) \\ 2xy = -12 & (2) \end{cases}$$

Από (2) έχω x, y ετερόσημοι.

$$\text{Όμως } (x^2 - y^2)^2 = 25 \Leftrightarrow x^4 + y^4 - 2x^2y^2 = 25 \text{ και } 4x^2y^2 = 144$$

Οπότε προσθέτοντας κατά μέλη έχουμε

$$x^4 + y^4 + 2x^2y^2 = 169 \Leftrightarrow (x^2 + y^2)^2 = 169 \Leftrightarrow x^2 + y^2 = 13 \quad (3)$$

$$\begin{cases} (1) \\ (3) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x^2 = 18 \\ 2y^2 = 8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \pm 3 \\ y = \pm 2 \end{cases} \stackrel{x, y \in \mathbb{R}}{\Leftrightarrow} \begin{cases} z = 3 - 2i \\ \text{ή} \\ z = -3 + 2i \end{cases}$$

Οπότε $z_1 = 3 + i$ ή $z_1 = -3 + 5i$

$$\begin{aligned} \beta) f(z) = 5 + 2i &\Leftrightarrow 5 - 12i - 2iz = (z - 2i)(5 + 2i) \Leftrightarrow \\ 5 - 12i - 2iz &= 5z + 2iz - 10i + 4 \Leftrightarrow (5 + 4i)z = 1 - 2i \Leftrightarrow \\ z &= \frac{1 - 2i}{5 + 4i} = \frac{(1 - 2i)(5 - 4i)}{25 + 16} = \frac{5 - 4i - 10i - 8}{41} = -\frac{3}{41} - \frac{14}{41}i \end{aligned}$$

γ) $f(z)$ πραγματικός

$$\Leftrightarrow \text{Im} f(z) = 0 \Leftrightarrow 2 \text{Im} f(z)i = 0 \Leftrightarrow f(z) - \overline{f(z)} = 0 \Leftrightarrow$$

$$f(z) = \overline{f(z)} \Leftrightarrow \frac{5 - 12i - 2iz}{z - 2i} = \frac{5 + 12i + 2i\bar{z}}{\bar{z} + 2i} \Leftrightarrow$$

$$5\bar{z} + 10i - 12i\bar{z} + 24 - 2iz\bar{z} + 4z = 5z + 12iz + 2iz\bar{z} - 10i + 24 + 4\bar{z} \Leftrightarrow$$

$$4iz\bar{z} + 12i(z + \bar{z}) + (z - \bar{z}) - 20i = 0 \Leftrightarrow 2(x^2 + y^2) + 12x + y - 10 = 0 \Leftrightarrow$$

$$x^2 + y^2 + 6x + \frac{1}{2}y - 5 = 0 \Leftrightarrow (x + 3)^2 + \left(y + \frac{1}{4}\right)^2 = 5 + 9 + \frac{1}{16} \Leftrightarrow$$

$$(x + 3)^2 + \left(y + \frac{1}{4}\right)^2 = \frac{225}{16}$$

Άρα ο ζητούμενος γεωμετρικός τόπος είναι κύκλος κέντρου

$$K\left(-3, -\frac{1}{4}\right) \text{ και ακτίνας } \rho = \frac{15}{4}.$$

4. Δίνονται οι μιγαδικοί z και $w = \frac{z + 3i}{z + 3}$, με $z \neq -3$.

α) Αν $z = x + yi$, $x, y \in \mathbb{R}$ να γράψετε τον w στην μορφή $a + \beta i$.

β) Να δείξετε ότι αν ο w είναι πραγματικός τότε ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z είναι η ευθεία $y = -x - 3$.

γ) Να δείξετε ότι αν $|w| = 2$, τότε η εικόνα του z κινείται σε κύκλο, του οποίου να βρείτε το κέντρο και την ακτίνα.

ΛΥΣΗ

$$\begin{aligned}\alpha) \quad w &= \frac{x + yi + 3i}{x + yi + 3} = \frac{x + (y + 3)i}{(x + 3) + yi} = \frac{[x + (y + 3)i][(x + 3) - yi]}{(x + 3)^2 + y^2} = \\ &= \frac{x(x + 3) - xyi + (x + 3)(y + 3)i - (y + 3)yi^2}{(x + 3)^2 + y^2} = \\ &= \frac{x(x + 3) + y(y + 3)}{(x + 3)^2 + y^2} + \frac{-xy + (x + 3)(y + 3)}{(x + 3)^2 + y^2}i \\ \text{Έτσι } \operatorname{Re}(w) &= \frac{x^2 + y^2 + 3x + 3y}{(x + 3)^2 + y^2}, \quad \operatorname{Im}(w) = \frac{3x + 3y + 9}{(x + 3)^2 + y^2}\end{aligned}$$

β) Ο w είναι πραγματικός, αν και μόνο αν,

$$\operatorname{Im}(w) = 0 \Leftrightarrow 3x + 3y + 9 = 0 \Leftrightarrow y = -x - 3$$

Άρα ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z είναι η ευθεία $y = -x - 3$, με εξαίρεση το σημείο $(-3, 0)$, αφού πρέπει $z + 3 \neq 0 \Leftrightarrow z + 3 + yi \neq 0 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow x \neq -3 \text{ και } y \neq 0.$$

γ)

$$|w| = 2 \Leftrightarrow \frac{|z + 3i|}{|z + 3|} = 2 \Leftrightarrow |z + 3i| = 2|z + 3| \Leftrightarrow |x + (y + 3)i| = 2|(x + 3) + yi| \Leftrightarrow$$

$$\sqrt{x^2 + (y + 3)^2} = 2\sqrt{(x + 3)^2 + y^2}.$$

$$\text{Υψώνουμε στο τετράγωνο: } x^2 + (y + 3)^2 = 4[(x + 3)^2 + y^2] \Leftrightarrow$$

$$x^2 + y^2 + 6y + 9 = 4x^2 + 24x + 36 + 4y^2 \Leftrightarrow$$

$$3x^2 + 3y^2 + 24x - 6y + 27 = 0 \Leftrightarrow x^2 + y^2 + 8x - 2y + 9 = 0$$

Επειδή $8^2 + (-2)^2 - 4 \cdot 9 = 64 + 4 - 36 = 32 > 0$, η παραπάνω εξίσωση παριστάνει κύκλο με κέντρο $\kappa(4, 1)$ και ακτίνα

$$R = \frac{\sqrt{32}}{2} = 2\sqrt{2}.$$

Λυμένα θέματα στις Συναρτήσεις & Όρια

1. Έστω f μια συνάρτηση με πεδίο ορισμού και τιμών το $\mathbb{R}$. Αν για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει: $(f(x))^5 + f(x) + x = 0$ (1), να αποδειχθεί ότι η f είναι αντιστρέψιμη και έπειτα να βρείτε την f^{-1}

ΛΥΣΗ

Αν $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $f(x_1) = f(x_2)$, τότε είναι: $(f(x_1))^5 = (f(x_2))^5$, οπότε είναι και $(f(x_1))^5 + f(x_1) = (f(x_2))^5 + f(x_2)$.

Επομένως λόγω της (1) θα είναι $-x_1 = -x_2$ ή $x_1 = x_2$.

Άρα η f είναι συνάρτηση 1-1, οπότε είναι και αντιστρέψιμη. Επειδή $f(\mathbb{R}) = \mathbb{R}$ και για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει $(f(x))^5 + f(x) + x = 0$ έχουμε:

$$[f(f^{-1}(x))]^5 + f(f^{-1}(x)) + f^{-1}(x) = 0, x \in \mathbb{R} \text{ ή}$$

$$x^5 + x + f^{-1}(x) = 0 \text{ ή } f^{-1}(x) = -x^5 - x, x \in \mathbb{R}$$

2. Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει

$$f^3(x) + f(x) + \frac{1}{2}x = 0 \text{ (1) για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

α) Να αποδειχθεί ότι η f είναι «1-1»,

β) Να βρεθεί ο τύπος της συνάρτησης f^{-1}

γ) Να λυθεί η εξίσωση $f^{-1}(x^3 - x) = f^{-1}(3 - 3x)$

ΛΥΣΗ

α. Είναι (1) $\Leftrightarrow f^3(x) + f(x) = -\frac{1}{2}x$ (2)

Έστω $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $f(x_1) = f(x_2)$ τότε $f^3(x_1) = f^3(x_2)$ οπότε

$$f^3(x_1) + f(x_1) = f^3(x_2) + f(x_2) \stackrel{(2)}{\Leftrightarrow} -\frac{1}{2}x_1 = -\frac{1}{2}x_2 \Leftrightarrow x_1 = x_2$$

Άρα η f είναι «1-1»

β. Έστω $f(x) = y$ τότε $x = f^{-1}(y)$ οπότε η (1) γίνεται

$$y^3 + y + \frac{1}{2}f^{-1}(y) = 0 \Leftrightarrow f^{-1}(y) = -2y^3 - 2y$$

$$\text{Άρα } f^{-1}(y) = -2y^3 - 2y \text{ ή } f^{-1}(x) = -2x^3 - 2x$$

γ. Η f^{-1} είναι «1 - 1» οπότε η εξίσωση γίνεται

$$x^3 - x = 3 - 3x \Leftrightarrow x^3 + 2x - 3 = 0$$

1	0	2	-3	x=1
///	1	1	3	
1	1	3	0	

$$\text{Οπότε } \begin{cases} x = 1 \\ \text{ή} \\ x^2 + x + 3 = 0 \text{ αδύνατο} \end{cases} \quad \text{Άρα } x = 1$$

3. Έστω f μια συνάρτηση ορισμένη στο $\mathbb{R}$ η οποία ικανοποιεί τη σχέση

$$x^2 \leq (f(x))^2 - 2xf(x) + \eta\mu^2 x \leq \eta\mu^2 x, \quad x \in \mathbb{R} \quad (1)$$

Να βρεθεί το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$

ΛΥΣΗ

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ έχουμε από την (1) $x^2 - \eta\mu^2 x \leq (f(x))^2 - 2xf(x) \leq 0$ ή

$$2x^2 - \eta\mu^2 x \leq (f(x))^2 - 2xf(x) + x^2 \leq x^2 \quad \text{ή}$$

$$2x^2 - \eta\mu^2 x \leq (f(x) - x)^2 \leq x^2 \quad (2)$$

Άρα είναι $\lim_{x \rightarrow 0} x^2 = \lim_{x \rightarrow 0} (2x^2 - \eta\mu^2 x) = 0$ οπότε από τη (2) προκύπτει και

$$\lim_{x \rightarrow 0} (f(x) - x)^2 = 0 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} |f(x) - x| = 0 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} (f(x) - x) = 0 \Rightarrow$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} (f(x) - x) + \lim_{x \rightarrow 0} x = 0 + 0 = 0$$

4. Για τη συνεχή στο $[-1, 1]$ συνάρτηση f , ισχύει

$$xf(x) = 2 - \sqrt{1-x^2} - \sigma\upsilon\nu x \quad (1) \text{ για κάθε } x \in [-1, 1].$$

α) Να βρείτε το $f(0)$

β) Να βρείτε το $\alpha \in \mathbb{R}$ ώστε η συνάρτηση

$$g(x) = \begin{cases} \frac{f(x)}{x}, & x \in [-1, 0) \cup (0, 1] \\ \alpha, & x = 0 \end{cases} \text{ να είναι συνεχής.}$$

γ) Για την τιμή του α που βρήκατε στο προηγούμενο ερώτημα, να δείξετε ότι η g διατηρεί σταθερό πρόσημο στο $[-1, 1]$.

ΛΥΣΗ

α) (1) $\Leftrightarrow f(x) = \frac{2 - \sqrt{1-x^2} - \sigma\upsilon\nu x}{x}$ οπότε

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 - \sqrt{1-x^2} - \sigma\upsilon\nu x}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sqrt{1-x^2}}{x} + \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sigma\upsilon\nu x}{x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - (1-x^2)}{x(1 + \sqrt{1-x^2})} + 0 = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{1 + \sqrt{1-x^2}} = \frac{0}{2} = 0 \text{ αλλά } f \text{ συνεχής στο} \\ &0, \text{ οπότε } f(0) = 0. \end{aligned}$$

β) Η g είναι συνεχής στο $[-1, 0) \cup (0, 1]$ ως ηλίκο συνεχών.

Επίσης

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} g(x) &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} \stackrel{(1)}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 - \sqrt{1-x^2} - \sigma\upsilon\nu x}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sqrt{1-x^2}}{x^2} + \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sigma\upsilon\nu x}{x^2} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - (1-x^2)}{x^2(1 + \sqrt{1-x^2})} + \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sigma\upsilon\nu^2 x}{x^2(1 + \sigma\upsilon\nu x)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{1 + \sqrt{1-x^2}} + \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\eta\mu^2 x}{x^2} \cdot \frac{1}{1 + \sigma\upsilon\nu x} \right) = \\ &= \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1. \text{ Άρα πρέπει } \alpha = 1. \end{aligned}$$

γ) Αρκεί να δείξουμε ότι $g(x) \neq 0$ για κάθε $x \in [-1, 1]$.

Είναι $g(0) = 1 \neq 0$.

Επίσης $2 - \sqrt{1-x^2} - \sigma\upsilon\nu x = 1 - \sqrt{1-x^2} + 1 - \sigma\upsilon\nu x$

Αλλά για $x \neq 0$ ισχύει $1 - \sqrt{1-x^2} > 0$ και $1 - \sigma\upsilon\nu x \geq 0$ οπότε

$1 - \sqrt{1-x^2} + 1 - \sigma\upsilon\nu x > 0 \Leftrightarrow xf(x) > 0$ οπότε $f(x) \neq 0$. Άρα για $x \neq 0$ ισχύει $g(x) \neq 0$. Επομένως $g(x) \neq 0$ για κάθε $x \in [-1, 1]$.

5. Για τις συναρτήσεις f, g που είναι ορισμένες στο $\mathbb{R}$ ισχύει:

$$(f(x))^2 + (g(x))^2 = 2xf(x) \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

Να αποδείξετε ότι: $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 0$.

ΛΥΣΗ

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει: $(f(x))^2 + (g(x))^2 = 2xf(x)$ ή

$$(f(x))^2 - 2xf(x) + x^2 + (g(x))^2 = x^2 \text{ ή } (f(x) - x)^2 + (g(x))^2 = x^2 \quad (1)$$

• Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ όμως ισχύει:

$$|g(x)|^2 = (g(x))^2 \leq (f(x) - x)^2 + (g(x))^2 \text{ και λόγω της (1) έχουμε:}$$

$$|g(x)|^2 \leq x^2 \text{ ή } |g(x)| \leq |x| \text{ και επειδή είναι } \lim_{x \rightarrow 0} |x| = 0 \text{ έχουμε και}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 0.$$

• Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ όμως ισχύει:

$$(f(x) - x)^2 \leq (f(x) - x)^2 + (g(x))^2 = x^2 \text{ (λόγω της (1)), οπότε}$$

$$|f(x) - x| \leq |x| \text{ ή } -|x| \leq f(x) - x \leq |x| \text{ ή } x - |x| \leq f(x) \leq x + |x| \text{ και}$$

$$\text{επειδή } \lim_{x \rightarrow 0} (x - |x|) = \lim_{x \rightarrow 0} (x + |x|) \text{ έχουμε: } \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0$$

6. Η συνάρτηση f είναι συνεχής στο διάστημα $\Delta = [0, 1]$ και ισχύει $-1 < f(x) \leq 0$ για κάθε $x \in \Delta$. Να αποδείξετε ότι υπάρχει τουλάχιστον ένα σημείο $x_0 \in [0, 1)$, τέτοιο ώστε $f(x_0)^2 + f(x_0) + x_0 = 0$.

ΛΥΣΗ

Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = (f(x))^2 + f(x) + x$, $x \in [0, 1]$.

• Η συνάρτηση $h(x)$ είναι συνεχής στο $[0, 1]$ ως άθροισμα των συνεχών συναρτήσεων $(f(x))^2$, $f(x)$ και x .

• $h(0) = (f(0))^2 + f(0) = f(0) \cdot (f(0) + 1) \leq 0$, αφού για κάθε $x \in [0, 1]$ ισχύει $-1 < f(x) \leq 0$.

• $h(1) = (f(1))^2 + f(1) + 1 > 0$ αφού είναι $x^2 + x + 1 > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Διακρίνουμε δυο περιπτώσεις:

i) Αν $f(0) = 0$, τότε $(f(0))^2 + f(0) = 0$ και συνεπώς $x_0 = 0$.

ii) Αν $f(0) < 0$, τότε $h(0)h(1) < 0$ και σύμφωνα με το Θ. Bolzano υπάρχει τουλάχιστον ένα $x_0 \in (0, 1)$ με $h(x_0) = 0$.

Επομένως υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in [0, 1)$ τέτοιο ώστε:

$$(f(x_0))^2 + f(x_0) + x_0 = 0$$

7. Έστω μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ τέτοια ώστε: $f^3(x) + 2x^2 f(x) = 3\eta\mu^3 x$ (1)

για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Αν $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = \alpha$ τότε:

α) Να δείξετε ότι $\alpha = 1$.

β) Να βρείτε τα όρια: i) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(\eta\mu x)}{x}$,

ii) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(f(x))}{x}$ και

iii) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x^2 - x)}{x^2 - 3x + 2}$.

ΛΥΣΗ

α) Για $x \neq 0$ διαιρούμε με x^3 την (1) οπότε έχουμε:

$\left(\frac{f(x)}{x}\right)^3 + 2\frac{f(x)}{x} = 3\left(\frac{\eta\mu x}{x}\right)^3$ και υπολογίζοντας τα όρια των δυο μελών παίρνουμε: $\alpha^3 + 2\alpha = 3 \Leftrightarrow \alpha = 1$.

β) Παρατηρούμε ότι σε περιοχή του 0 έχουμε

i) $\frac{f(\eta\mu x)}{x} = \frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x} \cdot \frac{\eta\mu x}{x}$ όπου $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x}$ για $y = \eta\mu x$ γίνεται

$$\lim_{y \rightarrow 0} \frac{f(y)}{y} = 1.$$

ii) $\frac{f(f(x))}{x} = \frac{f(f(x))}{f(x)} \cdot \frac{f(x)}{x}$ όπου $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \left(x \frac{f(x)}{x}\right) = 0 \cdot 1 = 0$

και $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(f(x))}{x}$ για $y = f(x)$ $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(y)}{y} = 1$.

iii)

$$\frac{f(x^2 - x)}{x^2 - 3x + 2} = \frac{f(x^2 - x)}{x^2 - x} \cdot \frac{x^2 - x}{x^2 - 3x + 2} = \frac{f(x^2 - x)}{x^2 - x} \cdot \frac{x(x-1)}{(x-1)(x-2)} =$$

$$= \frac{f(x^2 - x)}{x^2 - x} \cdot \frac{x}{x-2}$$

Εύκολα βρίσκουμε ότι σε περιοχή του 1 είναι:

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x^2 - x)}{x^2 - 3x + 2} = 1 \cdot (-1) = -1.$$

8. Έστω μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, που είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής

$$\text{. Αν } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{x-1} = 1.$$

α) Να βρείτε το όριο: $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu x}$

β) Να δείξετε ότι: $f(1) = 0$

γ) Να βρείτε την τιμή του k , ώστε η συνάρτηση $g(x) = \begin{cases} \frac{f(x)}{x-1}, & x \neq 1 \\ k, & x = 1 \end{cases}$

να είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$.

δ) Για την τιμή του $k = 1$ να δείξετε ότι η γραφική παράσταση της g τέμνει την ευθεία $(\varepsilon): y = 2x$ σε ένα τουλάχιστον σημείο με τετμημένη $x_0 \in (0, 1)$.

ΛΥΣΗ

α) Παρατηρούμε ότι σε περιοχή του $\frac{\pi}{2}$ έχουμε:

$$\frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu x} = \frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu^2 x} \cdot \sigma\upsilon\nu x = \frac{f(\eta\mu x)}{1 - \eta\mu^2 x} \cdot \sigma\upsilon\nu x = -\frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x - 1} \cdot \frac{\sigma\upsilon\nu x}{1 + \eta\mu x}$$

όπου για $y = \eta\mu x$ έχουμε $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x - 1} = \lim_{y \rightarrow 1} \frac{f(y)}{y - 1} = 1.$

Άρα $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu x} = -1 \cdot 0 = 0.$

β) Επειδή f συνεχής στο 1 έχουμε:

$$f(1) = \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} (x-1) \cdot \frac{f(x)}{x-1} = 0 \cdot 1 = 0$$

γ) $g(1) = \lim_{x \rightarrow 1} g(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{x-1} = 1$ άρα $k = 1.$

δ) Εφαρμόζουμε θεώρημα Bolzano για την $h(x) = g(x) - 2x$ στο $[0, 1]$.

Παρατηρούμε ότι: $h(0) = g(0) = -f(0)$ όμως f γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$,
 οπότε: $f(0) < f(1) = 0$. Επομένως $h(0) > 0$. Ακόμα είναι:

$$h(1) = g(1) - 2 = -1 < 0.$$

Άρα $h(0)h(1) < 0$ και επομένως υπάρχει $x_0 \in (0, 1)$ τέτοιο ώστε

$$h(x_0) = 0$$